

Vårdhygienisk rutin för tvättställ

Syftet

Är att tydliggöra hur tvättställ inom hälso- och sjukvården ska skötas för att förebygga och minska risken för VRI (vårdrelaterade infektioner). Denna rutin gäller för all personal inom hälso- och sjukvården.

Tvättställ, särskilt avlopp och vattenlås, kan innehålla stora mängder bakterier. Bakterier som trivs i fuktiga miljöer finns ofta i biofilm, vilket bildas både i avloppsledningar och på andra delar av tvättstället, såsom kranar. Biofilm och bakterier frodas när de får näring i form av exempelvis kaffe, saft, sondmat eller kroppsvätskor – alltså nästan allt annat än rent vatten. Bakterier och biofilm gynnas även av stillastående vatten.

Smittspridning från dessa ytor kan ske via direkt beröring och/eller vid användande av tvättställ. När vatten slås på med högt tryck kan bakterier från avloppet eller tvättställets yta spridas som små droppar i luften och landa på närliggande ytor eller utrustning.

På sjukhus används tvättställ av många olika personer, och det finns exempel på smittspridning kopplade till tvättställ och omgivande ytor. Särskilt de mest infektionskänsliga patienterna löper risk att smittas. Risken ökar om vattnet inte rinner bort tillräckligt snabbt eller om vattnet träffar botten silen, vilket kan sprida smittämnen via stänk. Det är därför viktigt att personalen har kunskap om de risker som tvättställ kan innebära för patienterna, samt att de informerar och hjälper patienter att använda tvättställ på ett säkert sätt.

En rekommendation är att ha separata tvättställ för medarbetares handhygien och för patienters personlig vård för att minska smittspridning.

Vårdpersonal

- Var medveten om risken för stänk inom en radie av 2m från tvättstället.
 - Detta är särskilt viktigt när du hanterar/placerar desinfekterat och sterilt material inför procedurer som innebär kontakt med slemhinna, skadad hud eller områden som normalt är sterila, såsom - kateterisering, lumbalpunktion eller omläggning av central venkateter (CVK).
- Patienter som själva sköter sin stomi, KAD eller utför ren intermittent kateterisering (RIK) är exempel på patientgrupper som behöver anpassad information för att säkerställa renhetsnivån på det material de använder.
- Använd inte tvättställ som avlastningsyta för exempelvis tandborstar, sonsprutor eller glas. Vid behov, ordna en hylla eller annat avlastningsställe istället.
- Placera inte rent material, läkemedel eller liknande på eller nära tvättställ.
- Håll inte ut överblivna drycker, som kaffe eller saft, i tvättställ i vårdrum. Använd istället diskhon i köket, toalettstolen eller spoldesinfektorn för detta.
- Håll inte ut tvättvatten i tvättställ. Använd toalettstolen eller spoldesinfektorn för detta.

- Efter stomivård tillse att tvättställ rengörs och desinfekteras med alkoholbaserat ytdesinfektion med tensid.
- Rör inte vid kranens mynning vid handtvätt och avsluta alltid med handdesinfektion.
- Kranar som inte används regelbundet ska genomspolas minst en gång i veckan, med 2 minuter varmt och 2 minuter kallt vatten.

Råd till patienter

På sjukhus används tvättställ av många olika personer, och därför kan det inte användas på samma sätt som hemma på grund av smittspridningsrisk.

- Använd endast tvättstället inne på toaletten.
- Desinfektera alltid händerna efter handtvätt.
- Håll inte ut överblivna drycker som kaffe eller andra söta drycker i tvättstället. Låt personalen ta hand om detta.
- Använd inte tvättstället som avlastningsyta för saker som toalettartiklar. Förvara sådant på hyllor eller i sängbordet på rummet.
- Spotta eller harkla inte i tvättstället (undantaget är vid tandborstning) – använd istället en kräkpåse.
- Efter stomivård tillkalla personal för att rengöra/desinfektera handfatet.